

KESKKONNAARUANNE 2022

Edelaraudtee AS

Jäätmekäitluskohad:

Kaare 25 ja Jaama 8, Türi linn
Türi vald, 72212, Järva maakond

Türi 2023

SISUKORD

1. KESKKONNAARUANDE SISU JA ULATUS	3
2. ETTEVÕTTE JA TEGEVUSKOHA KIRJELDUS	3
2.1. PUITLIIPRITE LADUSTAMINE JA TÖÖTLEMINE.....	4
2.2. JÄÄTMEKÄITLUSKOHT KAARE 25, TÜRI.....	4
2.3. JAAMA 8, TÜRI JÄÄTMEKÄITLUSKOHT.....	5
3. KESKKONNAPOLIITIKA JA KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEM	8
4. KESKKONNAASPEKTID JA KESKKONNAMÕJU	9
5. KESKKONNATEGEVUSKAVA JA -EESMÄRGID	9
6. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINNANG.....	10
6.1. VEE KASUTUS	10
6.2. SADEMEVESI JA SELLE PUHASTAMINE	10
6.3. JÄÄTMEKÄITLUS.....	11
6.4. ENERGIAKASUTUS.....	11
6.5. BIOLOOGILINE MITMEKESISUS.....	12
7. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD.....	13
8. MUUD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD ASJAOLUD	14
8.1. SOTSIAALNE VASTUTUS	14
8.2. TÖÖTAJATE KAASAMINE.....	15
9. KESKKONNAALASED ÕIGUSLIKUD NÕUDED.....	15
10. KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE	16

1. KESKKONNAARUANDE SISU JA ULATUS

Ettevõtte: Edelaraudtee AS

Juriidiline aadress: Kaare 25, Türi linn, Türi vald, Järva maakond, 72212

Tegevusala: EMTAK kood 52219 - Muud maismaaveondust teenindavad tegevusalad.

Tegevuskohad liiprite ladustamiseks ja töötlemiseks:

- 1) Kaare 25, Türi.
- 2) Jaama 8, Türi.

EMAS käsitusala: Ohtlike jäätmete töötlus ja kõrvaldus, 38.22 (NACE kood).

Ettevõtte erinevatest tegevuskohtadest on EMAS määruse raames kaetud: jäätmekäitluskoht Kaare 25 ja Jaama 8, Türi linn, Türi vald, Järva maakond.

Keskkonnaaruanne on koostatud Edelaraudtee AS jäätmekäitluse tegevusala kohta ning hõlmab ainult jäätmekäitluskohaga seotud tegevusi.

Elutsükli hindamine: Ohtlike ainete saastunud puidu (liiprid) saabumine jäätmekäitluskohta, nende sorteerimine, hakkimine, hakke ladustamine ning üleandmine käitlejale.

Sisu: Keskkonnaaruanne on koostatud lähtuvalt EMAS määruse nõuetest (Euroopa ühenduse määrus nr 1221/2009/EÜ (EMAS määrus), muudetud Euroopa Komisjoni määrustega (EL) nr 2017/1505 ja (EL) 2018/2026), mille kohaselt on põhiteemad järgmised:

- organisatsiooni struktuur ja tegevus;
- keskkonnapoliitika ja keskkonnajuhtimissüsteem;
- keskkonnaaspektid ja -mõju;
- keskkonnakava, -eesmärgid ja ülesanded;
- keskkonnategevuse tulemuslikkus ja vastavus kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide kohustustele.

Raporteerimise periood: 01.01.- 31.12.2022.

2. ETTEVÕTTE JA TEGEVUSKOHA KIRJELDUS

Edelaraudtee AS on raudteeinfrastruktuuri-ettevõtte, mis haldab **222,16 km raudteed** (Tallinn-Lelle-Pärnu 138,9 km, Lelle-Türi-Viljandi 79,6 km, Liiva-Ülemiste 5,3 km) ja **11 raudteejaama** (Tallinn-Väike, Liiva, Kiisa, Kohila, Rapla, Lelle, Tootsi, Pärnu, Türi, Võhma ja Viljandi) ning 21 reisiplatvormi väljaspool jaama. Liiva, Kohila, Rapla, Tootsi, Pärnu, Türi, Võhma ja Viljandi on kaubajaamad.

Edelaraudtee AS osutab raudteeinfrastruktuuri kasutamise teenust raudteeveo-ettevõtjatele ja veeremiomanikele koos liikluse korraldamisega. Vajalikud ehitustööd, teede korrashoid, hoonete ja territooriumite hooldus ning raamatupidamine ostetakse sisse teenusena. Järelevalvet sisseostetud teenuste kvaliteedi üle korraldab ettevõtte ise.

Ettevõtte tegeleb puitliiprite ladustamise ja korduvkasutamisega vähemkasutatavate haruteede parandamisel ja hooldamisel.

2.1. PUITLIIPRITE LADUSTAMINE JA TÖÖTLEMINE

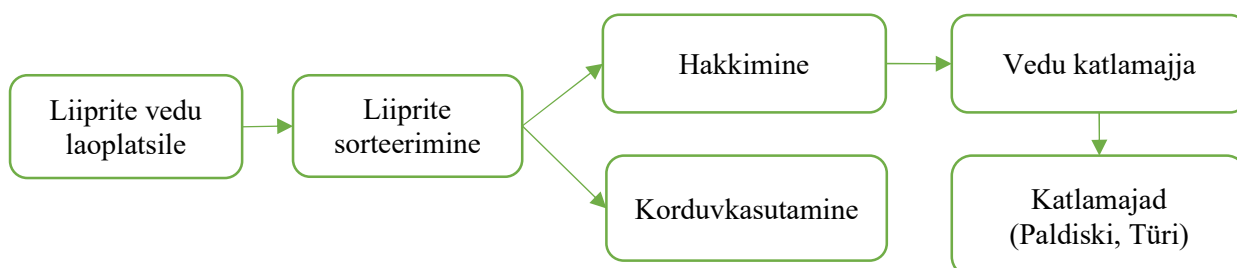
Ohtlike ainetega saastunud puit (liiprid) tekib ettevõtte raudteefrastruktuuri hoolduse ja remondi käigus. Tekkinud puit tuuakse auto- või raudteetranspordiga jäätmekäitluskohta, kus see ladustatakse, sorteeritakse ning hakitakse. Kasutuselt kõrvaldatud liipreid ladustatakse asfaltkattega platsil, kuhu on hea ligipääs nii raudtee kui ka autotranspordiga. Territoorium on piiratud aiaga. Enne hakkimist liiprid sorteeritakse. Osad raudteeliiprid, mis sobivad korduvkasutamiseks, ladustatakse teistest eraldi ja kasutatakse ära vähemkasutatavate haruraudteede parandamisel, hooldamisel ja korrastamisel. Ladustatud raudteeliiprid, mis ei sobi korduvkasutamiseks hakitakse.

Enne hakkimist eemaldatakse liipritest suuremad metallosad. Tekkinud metall ladustatakse platsile ja antakse üle luba omavale jäätmekäitlejale. Puitliiprid hakitakse.

Madal pöörlemiskiirus hoiab müra taseme madalana. Eelpurusti võimaldab purustada suuremagabariidilist materjali nagu näiteks kännud, samuti ehitus- ja lammutusjätmeid, mis võivad sisaldada suuremaid metallidetaile kui naelad. Eelpurustatud materjal liigub järelpurustisse, läbides teel esimese magneetilise metallieraldaja. Järelpurusti on oma tööpõhimõttelt kiirelt pöörlev (ca. 100 p/min) vasaratega trummelpurusti, kus toimub materjali lõplik purustamine nn. peenestuskorvi juures purusti väljundis. Erinevate fraktsioonide saamiseks tuleb paigaldada erineva avasuurusega purustuskorvi.

Järelpurusti väljundis toimub teistkordne Fe-metallide eraldamine purustatud materjalist. Eelpurusti peenestab materjali ja eraldab põhilise metalli enne järelpurustisse jõudmist. Hakkuri keskmine tootlikkus tavalise puidust ehitusprahi purustamisel on ca. 150 m³ tunnis. Raskestipurustatava plastiku ja paberi purustamisel on tootlikkus ca. 100 m³ tunnis. Eriti hea laadimise ja spetsiaalse sorteerimishaaratsiga ja tingimusel, et laadimine toimub nii kõrgelt, et operaator näeb purusti sisemusse, on saavutatud tulemus kuni 200 m³ tunnis.

Teenusepakkuja poolt veetakse hakkepuut SW Energia OÜ kuuluvatesse katlamajadesse põletamiseks.

Joonis 1. Ettevõtte liiprite käitluse vooskeem.

Jäätmekäitluskoha tegevust koordineerib ettevõtte juhataja. Kvaliteedi- ja ohutusteenistus on vastutavad keskkonnavalaste tegevuste korraldamise, EMAS määruse rakendamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi tulemuslikkuse hindamise eest. Keskkonnaandmete kogumise ja esitamise eest on vastutav kontrollor.

Ettevõtte struktuur on leitav: <https://edel.ee/meist/struktuur/>.

Ettevõtte kontor asub Kaare 25 tegevuskohaga (jäätmekäitluskohaga) samal aadressil ning jäätmekäitluskohaga on seotud neli töötajat (juhataja, kvaliteedi- ja ohutusjuht, siseaudiitor ning kontrollor). Jäätmekäitluskoha juhtimine toimub ettevõtte kontorist ning tegemist ei ole eraldiseisva juhtimisega, vaid see on osa ettevõtte juhtimisest. Jäätmekäitlusplatsil ei ole eraldi tööruume.

2.2. JÄÄTMEKÄITLUSKOHT KAARE 25, TÜRI

Puitliiprite ladustamine ja hakkimine toimus 2022 aastal jäätmekäitlusplatsil Kaare 25, Türi.

Ettevõtte kasutab jäätmekäitluskohana AS-le GoProperty kuuluval kinnistul aadressil Kaare 25, Türi asuvat 4200 m² suurust asfaltplatsi. Kinnistu kasutamiseks on kinnistu omaniku ja loa taotleja vahel sõlmitud tähtajatu leping. Türi valla üldplaneeringu kohaselt on sihtotstarbelt 95% ulatuses tegemist tootmistaaga

ning 5% ulatuses ärimaaga. Jäätmekäitluskoht asub tiheasustusosal. Lähimad elamud asuvad jäätmekäitluskohast 150 m lääne ja 265 m kirde suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb loodest tootmiskaaga, põhjast, edelast ja läänest jätkuvalt riigi omandis oleva maaga, lõunast transpordimaaga, edelast maatulundusmaaga, kirdest riigikaitsemaaga ning idast elamumaa ning ühiskondlike ehitiste maaga. Jäätmekäitluskoha vahetus naabruses asuvad väetiseladu, raudtee, metsamaa ning elamud.

Joonis 2. Kaare 25, Türi jäätmekäitluskoht (Allikas keskkonnaluba KL-514241).

Liiprite ladustamine ja töötlemine Kaare 25, Türi jäätmekäitlusplatsilt on alustatud tegevuse üle viimist tegevuskohta Jaama 8, Türi. Senine Kaare 25 jäätmekäitlusplats on rendiplats ning omanik soovib rendilepingut lõpetada.

Alates 23.12.2021 on Edelaraudtee OÜ-le väljastatud keskkonnaluba (jäätmeluba) KL-514241, jäätmekäitluskohale Kaare 25, Türi ning 04.11.2022 keskkonnaluba (jäätme- ja veeluba) KL-516203 jäätmekäitluskohale Jaama 8, Türi.

2.3. JAAMA 8, TÜRI JÄÄTMEKÄITLUSKOHT

Ettevõtte jäätmekäitlusplats hakkab olema Järva maakonnas, Türi vallas, Türi linnas aadressil Jaama 8 // Lelle-Türi-Viljandi 24,9-28,3 km (83701:008:0017). Lähimad elamud paiknevad platsist vahetult teisel pool Jaama tänavat ning samuti teisel pool raudteed (Uus tänava piirkond). Lähimad elamud on ühtlasi ka lähimad müratundlikud objektid. Lisaks jääb platsist u 150 m kaugusele edela suunda Saunametsa kalmistu.

Ettevõtte plaanib teise jäätmekäitluskohana oma kinnistul asuva 5865 m² platsi kasutusele võtta. Tegemist on endise raudtee laoplat্সiga, millel asub ka haruraudtee. Sihtotstarbelt on tegemist transpordimaaga (EV-le kuuluv, hoonestusõiguse alusel kasutuses olev). Jäätmekäitluskoht asub tiheasustusosal. Lähimad elamud asuvad jäätmekäitluskohast 40 m lõuna suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb idast transpordimaaga ja

läänest tootmiskaaga, põhjast raudteega. Jäätmekäitluskoha ja elamute vahele jääb Jaama tänava transpordimaa kinnistu. Jäätmekäitluskoht on varustatud sadevee kogumissüsteemiga, ala on piiratud lukustatava piirdeaiaga.

Joonis 3. Jaama 8, Türi jäätmekäitluskoht (Allikas 14.04.2022 müra modelleerimine Alkranel OÜ).

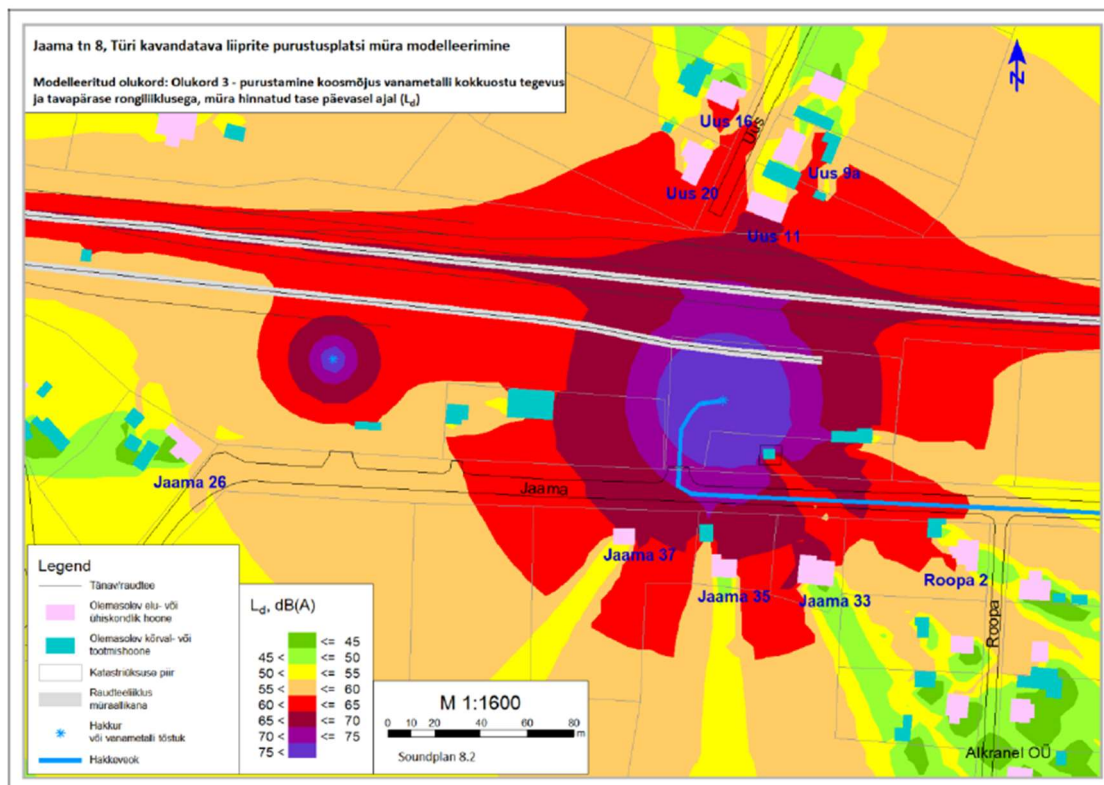
Kavandatav vanade raudteeliiprite purustusplats asub Türil Jaama tänava ja raudtee vahelisel alal. Platsi läheduses paiknevad kaks hoonet, sh alajaam. Käitluskoha lähimbruses looduskaitselisi piiranguid ei esine.

Plats on põhiosas betoneeritud ning sissesõit ja platsi madalam osa asfalteeritud. Sajuvete äravool on tagatud platsil põikkaldega. Platsile on paigaldatud õlipüüdur, millest juhitakse läbi territooriumi sadeveed ning olmereovee tarbeks 5000 liitrisesse kogumismahutisse. Sademeveekanaliseerimise kuulub möödavooluga õlipüüdur, proovivõtukaev ning kontrollkaev. Olmekanaliseerimise kuulub kogumiskaev reovee jaoks. Sajuveesüsteemi kuulub 2 restkaevu ning 3 sajuvee kontrollkaevu, I klassi õlipüüdur ENS 15 ning proovivõtukaev tagasilöögiklapiga sissevoolul. Õlipüüduri ja proovivõtukaevu läbinud reovesi voolab olemasolevasse kraavi. Õli-bensiinipüüduri nominaalsuuruseks on 15 l/s.

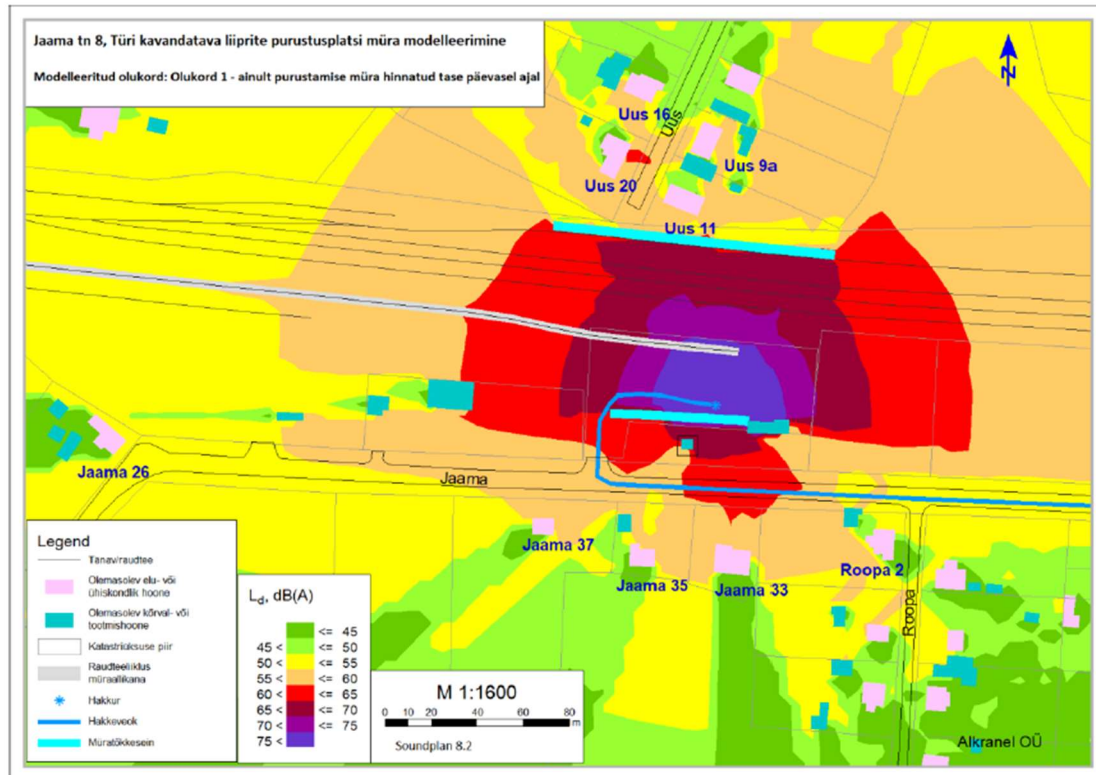
Liiprite purustamisel tekib müra, mille kohta on koostatud modelleerimisaruanne („Türi, Jaama 8 // Lelle-Türi-Viljandi 24,9-28,3 km kinnistule kavandatava vanade raudteeliiprite purustamise müra modelleerimine“ - Alkranel OÜ 14.04.2022). Lisaks liiprite purustamisega kaasnevale mürale hinnati töö käigus koosmõju läheduses (samal kinnistul, u 150 m kaugusel) tegutseva vanametalli kokkuostupunkti (BLRT Refonda Baltic OÜ) tegevuse ning Lelle-Türi-Viljandi raudtee tavapärase rongiliiklusega.

Mõõtmistulemustest selgub, et hakkurite tööst tingituna on sõltuvalt asukohast lähimate majapidamiste (Jaama tänava ja Uus tänava äärsed elamud) juures ette näha müra piirväärtuse ületamist kuni 10 dB. Normatiivse mürataseme saavutamiseks tuleb kas vähendada oluliselt hakkurite tööaega (päevase aja müranorm on tagatud kui tööaeg päevas on kuni 1 tund) või rakendada passiivseid müra leviku piiramise vahendeid ehk müratõkkeid. Keskkonnanõu taotluses on toodud, et käitlusplatsile on kavas esimesel võimalusel rajada müratõkkeseinad.

Joonisel 4 ja 5 on väljavõte Jaama 8, Türi müra modelleerimise tulemustest.

Joonis 4. Päevase aja hinnatud müratase kui toimub liiprite purustamine, tegevus naabruses paiknevas vanametalli kokkuostupunktis ja tavapärase rongiliiklus (Alkranel OÜ, 2022).

Joonis 5. Päevase aja hinnatud müratase kui toimub liiprite purustamine ja põhja ning lõuna suuna leviva müra tõkestamiseks on rajatud 4,5 m kõrgused müraõkkeseinad (Alkranel OÜ, 2022).

Töö käigus analüüsitud müra leviku tõkestamise variantidest tuleb müranormide tagamiseks lähimate elamute juures rakendada lahendust, kus:

- purustusplatsilt põhja suunda leviva müra tõkestamiseks rajatakse 4,5 m kõrgune ja 122 m pikkune müratõkkesein raudtee äärde (aitaks vähendada lisaks purustusplatsilt lähtuvale mürale ka tavapärasest rongiliiklusest tingitud müra);
- purustamisplatsist lõuna suunda jäävate majapidamisteni jõudva mürataseme vähendamiseks rajatakse 4,5 m kõrgune müratõkkesein (pikkus 60 m) platsi lõuna serva ning säilib platsi kaguservas asuv hoone. Hoone lammutamise soovi korral tuleb müratõkkeseina hoone pikkuse võrra pikendada.

Türi Vallavalitsus ja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet on andnud kooskõlastuse Edelaraudtee plaanitava tegevusele.

Ehitusseadustiku § 73 lõike 3 punktide 3 ja 4 alusel on vajalik lisaks raudtee omaniku nõusolekule TTJA luba raudtee kaitsevööndis kergestisüttivate ainete ladustamiseks ning seadmete ja materjalide ladustamiseks, kui see seab ohtu nähtavuse kaitsevööndis.

Liiprid tuuakse platsile rongiga ning purustatud materjal veetakse ära veokitega.

3. KESKKONNAPOLIITIKA JA KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEM

Edelaraudtee AS keskkonnapoliitika:

- parandame järjepidevalt ettevõtte keskkonnavalast tulemuslikkust;
- otsime järjepidevalt uusi võimalusi puitliiprite asendamiseks uute või vähem keskkonnohtlike materjalidega;
- korduvkasutame puitliipreid haruraudteede parandamisel ja hooldamisel;
- tegeleme sihikindlalt võimalike hädaolukordade tõenäosuse vähendamisega;
- juhendame oma töötajaid kasutama ohutuid töövõtteid ning olema keskkonnateadlikud;
- töötame järjepidevalt keskkonna saastamise vältimise nimel, arvestades sealjuures tegevuste mõjuga ümbritsevale keskkonnale;
- täidame ettevõtte tegevust reguleerivate õigusaktide nõudeid ning muid ettevõtte poolt tunnustatud norme;
- toimime harmoonias ümbritseva keskkonnaga ja säästame loodust.

Ettevõttele on väljastatud ISO 9001 ja ISO 45001 sertifikaadid.

Keskkonnujuhtimissüsteemi loomisel on aluseks võetud Euroopa Liidu keskkonnujuhtimise ja -auditeerimise süsteemi EMAS (Eco Management and Audit Scheme) määruse nõuded. EMAS määruse nõuded on integreeritud ettevõttes olemasoleva kvaliteedi- ning töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemiga.

Keskkonnapoliitika elluviimiseks on koostatud keskkonnategevuskava, mis sisaldab keskkonnavalaste eesmärgi, nendega seotud ülesandeid, ajakava ja määratud vastutajaid.

Edelaraudtee AS keskkonnujuhtimissüsteemi käsitusala kuulub ohtlike jäätmete (puitliiprite) hakkimine ja ladustamine. Välja jäetakse kõik muud ettevõtte tegevused.

Keskkonnujuhtimise teemad on osa meie ettevõtte juhtimissüsteemist, sest soovime ettevõtte ja keskkonnavahelised seosed muuta osaks meie strateegiast ning arvestada nendega igapäevatoos. Arvestades keskkonnavalaste tulemusi, olulisi keskkonnavalaste ning nendega seotud keskkonnamõjusid, püstitame eesmärgid ja ülesanded. Keskkonnavalaste loetelu, keskkonnapoliitika ja eesmärkide sõnastamine vaadatakse juhtkonna poolt läbi ja vajadusel ajakohastatakse vähemalt üks kord aastas ning ettevõttes toimunud muudatuste korral.

Ettevõtte jäätmekäitluse tegevuse käigus koondatakse keskkonnavalaste tegevuste hindamiseks vajalikud näitajad/andmed ning vähemalt üks kord aastas hinnatakse keskkonnavalaste tegevuste tulemuslikkust. Kord aastas koostatakse keskkonnategevuse tulemuste kohta avalikkusele kättesaadav keskkonnuaruanne.

Nõuded alltöövõtjatele ja partneritele on sätestatud omavahelistes lepingutes.

4. KESKKONNAASPEKTID JA KESKKONNAMÕJU

Keskkonnajuhtimissüsteemi aluseks on keskkonnaaspektidest tuleneva keskkonnamõju väljaselgitamine.

Keskkonnaaspektide olulisuse hindamisel lähtutakse aspektist tuleneva keskkonnamõju 1) seotusest õigusaktiga, 2) olulisusest huvirühmadele, 3) suurusel, 4) kestvusest/ esinemise sagedusest ja 5) tõsidusest/ohhtlikkusest keskkonnale.

Iga keskkonnaaspekti osas selgitatakse välja otsesed ja kaudsed keskkonnamõjud.

Tabel 1. Olulised keskkonnaaspektid aastal 2022.

TEGEVUSE VÕI TEENUSE ELEMENT	KESKKONNAASPEKT	KESKKONNAMÕJU
Raudteeinfrastruktuuri hooldus ja remont	Kasutuskõlbmatute puitliiprite teke (ohhtlike ainetega saastunud puit) - <i>Otsene</i>	Pinnase ja vee reostus
Tuleohhtlike ja ohhtlike ainetega saastunud kasutuskõlbmatute puitliiprite ladustamine	Ohhtlike ainete leostumine - <i>Otsene</i>	Pinnase ja vee reostus. Leostumine.
Ohhtlike jäätmete (kasutatud puitliiprid) ladustamine	Saastunud sademevee tekkimine - <i>Otsene</i>	Vee ja pinnase saastumine
Ohhtlike jäätmete ladustamine	Jäätmete süttimine - <i>Otsene</i>	Suitsuga levivad ohhtlikud ühendid

5. KESKKONNATEGEVUSKAVA JA -EESMÄRGID

Tabel 2. Aasta 2022 eesmärgid ja tulemused.

EESMÄRK : Keskkonnaalase tulemuslikkuse parandamine	
Keskkonnaülesanne: 1) Jäätmeloaga ja seadustega kehtestatud nõuete täitmine; 2) Aastal 2025 ohhtlikke puitliipreid kasutamise lõpetamine jaamavahedele (va Lelle-Pärnu lõik u 70 km); 3) Põhjendatud keskkonnaalaste kaebuste arv on 0.	
Võtmetegevused eesmärgi saavutamiseks (nn meetmed)	Saavutatud tulemus 2022.a lõpus
Raudteelõikude rekonstrueerimisel kasutatakse betoonist liipreid või keskkonnasõbralikke puitliipreid	Uutel jaamavahelistel raudteelõikudel on kasutatud betoonliipreid. Kavandamisel Rapla-Lelle lõigi rekonstrueerimine.
Tegevuskohale Jaama 8, Türi keskkonnaloo taotlemine	Jaama 8, Türi tegevuskohale on 4.11.2022 väljastatud tähtajatu keskkonnaluba KL-516203.
Veeseire protsessi käivitamine planeeritaval liipripurustusplatsil Jaama 8, Türi	Partner Türi Vesi OÜ poolt on veeproovid võetud ja laborisse testimisele saadetud.
Rapla-Lelle Raudteelõigu rekonstrueerimise hanke läbiviimine. Projekti kestvus TA 31.12.2024	Rahastamise saamiseks koostatud keskkonnaalased dokumendid nt. kliimakindluse analüüs dokumentatsioon, projekti CO2 hinnang. Vajalikud ehitusprojektid hanke läbiviimiseks olemas.
Müratõkkeseina püstitus Jaama 8, Türi käitlusplatsi äärde	Projekteerimise tegevus toimunud plaanipäraselt. Valmimine kavandatud 2023 aasta lõpuks.
Jaama 8, Türi sademevee väljalaskme sademeveetorstike korrapärase hoolduse korraldamine	Aastal 2022 ei toimunud jäätmekäitlust ega liiprite hakke ladustamist Jaama 8 objekti.

Tabel 3. Eesmärgid ja tegevuskava aastaks 2023.

EESMÄRK 1: Keskkonnavalase tulemuslikkuse parandamine
Võtmetegevused eesmärgi saavutamiseks
Rapla-Lelle Raudteelõigu rekonstrueerimise hanke läbiviimine. Projekti kestvus 31.12.2024.
Veeseire protsessi käivitamine planeeritaval liipripurustusplatsil Jaama 8, Türi.
Raudteelõikude rekonstrueerimisel kasutatakse betoonist liipreid või keskkonnasõbralikke puitliipreid.
Müratõkkeseina püstitamine Jaama 8, Türi käitlusplatsi äärde.
Jaama 8 sademevee väljalaskme sademeveetorustike korrapärase hoolduse korraldamine.
Jaama 8 platsi õlipüüduri hoolduspäeviku pidamine (tehtud hooldustööd, heitvee analüüsitulemused, vooluhulk, ära veetava sette kogus).

6. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINNANG

6.1. VEE KASUTUS

Ettevõtte ei kasuta EMAS käsitusalas toodud tegevuses põhja- ega pinnavett. Sademevett Kaare 25 platsil eraldi kokku ei koguta. Alates 2022 aasta lõpust sai Jaama 8, Türi jäätmekäitlus loa ja seega esitatakse reovee kohta andmed eraldi (vt pkt 6.2).

Vett kasutatakse ainult kontoris joogiveeks ja WC tarbeks. Kontoris tekkinud reovesi suunatakse vee-ettevõtte kanalisatsioonitrassi.

Tabel 4. Vee kasutus kontoris.

VEETARBIMINE (m³)	2020	2021	2022
Vee kasutus	93	93	83

6.2. SADEMEVESI JA SELLE PUHASTAMINE

Sademevesi puhastatakse mehaaniliselt õlipüüduris. Jaama 8, Türi käitiselt juhitakse kõvakattega alalt kogunevat sademevett läbi õlipüüduri Türi linnas Jaama tänava kõrval asuvasse kraavi. Türi linna Jaama tänava äärne kraav on Türi linnas rajatud sademete eemaldamiseks kinnistutelt ja tänavatelt ning ei suubu edasi veekogusse.

Väljalaskme nimetus on Edelaraudtee Türi sademeveelask ning reoveepuhasti kood: PUHH0001611. Keskkonnavalas KL-5162203 ei ole kehtestatud lubatud reovee vooluhulk. Edelaraudtee Türi sademevee väljalasust suublasse juhivad sademevee vooluhulgad ei ole limiteeritud, kuna tegelik sademete hulk sõltub ilmastikutingimustest. Suubla nimetus on PINNAS.

Reovee mõõtmisi viib läbi Türi Vesi OÜ. Saastenaõtjate ja ohtlike ainete sisalduse määramiseks sademevees ei võeta proovi vihmavalingu ajal ega muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal.

Tabel 5. Tekkiva reovee seire nõuded.

Aasta	Kuupäev	BHT₇	Heljum	Naftasaadused	pH
2022	07.12.2022	3.90	35	5.10	7.20
Lubatud mg/L		15	40	5	n/a

KOMPONENT, RASKMETALLID ANALÜÜS TULEMUS (mg/l)										
Aasta	Kuupäev	As	Sn	Cd	Cr	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn
2022	Mõõtmisi ei tehtud. Nõue: 1 kord aastas kolme aasta jooksul.									

Aastal 2022 detsembris toimus Jaama 8 objektil esmane reovee seire. Saasteainete kontsentratsioonide osas oli väike ületamine naftasaaduse sisalduses. Aastal 2022 ei olnud jäätmekäitlusplats kasutusel ning naftasaaduste ületamine võib olla seotud eelnevate jäätmekäitlus tegevustega enne Edelaraudtee AS.

6.3. JÄÄTMEKÄITLUS

Edelaraudtee AS tegeleb ohtlike ainete saastunud puidu (liiprid) käitlemisega. Ohtlike ainete saastunud puit (liiprid) tekib ettevõtetel raudteeinfrastruktuuri hoolduse ja remondi käigus. Tekkinud puit tuuakse auto- või raudteetranspordiga jäätmekäitluskohta, kus see ladustatakse, sorteeritakse ning hakitakse. Hakkurina kasutatakse Doppstadt DW-3060 diiselmootoriga hakkurit. Ettevõtte GoTrack OÜ veab kasutatud liiprid jäätmekäitlusplatsile (käsitletakse ehitusmaterjalina, OJ saatekirja ei täideta), kus korduvkasutamiseks kõlbmatud liiprid hakitakse teenusepakkuja poolt ning saadud hake transporditakse põletamiseks SW Energia katlamajadesse. Enne hakkimist sorteeritakse laoplatstile kogutud puitliiprid, millest eraldatakse liiprid mida korduvkasutatakse jaama teede hooldustöödel.

Raudteerööpad tekivad samuti raudteeinfrastruktuuri hoolduse ja remondi käigus ning antakse üle vastavat luba omavale ettevõtjale.

Tabel 6. Ettevõttes tekkivad jäätmed aastatel 2020-2022.

JÄÄTMEVOOG (SISSE), t	2020	2021	2022
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1765	612	1561
17 04 05 01 - raudteerööpad	0	3229	449

* Tähistab ohtlike jäätmete koodinumbreid.

Ettevõttes tekkivates jäätmetes ei ole eristatavad segaolmejäätmed, sest Edelaraudtee AS asub rendipinnal ning eraldi ei sorteerita. Aadressil Kaare 25, Türi linn asub Edelaraudtee AS-il 2,5 m³ konteiner jäätmete kogumiseks. Edelaraudtee AS-iga samasse konteinerisse panevad oma jäätmed ka teised samal aadressil tegutsevad ettevõtted.

Aastal 2020 toimus Lelle-Pärnu raudteelõigu rekonstrueerimine, mille käigus tekkis suur kogus vanu puitliipreid. Aastal 2021 tekkisid puitliiprid vaid jaamade haruteede remondist. Aastal 2022 kasvas puitliiprite kogus u 2,5x võrreldes eelneva aastaga, seoses liiprite vahetamise perioodist raudteedel. Mahtude suured mahu kõikumised sõltuvad korraliste tööde plaanist.

Tabel 7. Ettevõttes teistele ettevõtetele üleantud jäätmed aastatel 2020-2022.

JÄÄTMEVOOG (VÄLJA), t	2020	2021	2022	Lubatud jäätmete kogus (t)
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1765	612	1561	3000
17 04 05 01 - raudteerööpad	0	3229	449	n/a

Teistele ettevõtetele antud jäätmete (kood 17 02 04*) kogus oli 2021 aastal kõrge, sest metalli hind oli nimetatud aastal kõrge ja raudteerööpad (kood 17 04 05 01), mis olid seni ladustatud, anti üle teisele jäätmekäitlejale. Aastal 2022 on raudteeliiprite kogus vähenenud, mis tulenes ehitusprojektidest ja turupõhisest käitlemisest.

Alates novembrist 2022 on vähendatud jäätmekoodiga 17 02 04* lubatud käitlusmahtu 500 tonni võrra ning uus maht on 3000 tonni/aastas.

6.4. ENERGIAKASUTUS

Edelaraudtee AS jäätmekäitluskohtades Kaare 25 ja Jaama 8, Türi elektrienergiat liiprite käitlemisprotsessis ei kasutata. Eraldi valgustust Kaare 25 jäätmekäitlusplatsil ei ole, seega vastavaid andmeid ei esitata. Jaama 8 on liitumispunkt olemas, kuid tarbimist aastal 2022 ei olnud.

Kontoris kasutatakse elektrienergiat olmevee soojendamiseks ja valgustamiseks ning ruumide kütmisel on kasutusel kaugkütte lahendus.

Tabel 8. Energiakasutus aastatel 2020-2022.

ENERGIA, MWh	2020	2021	2022
Elektrienergia	1085	1509	1523

Aastal 2021 on energiakasutus kasvanud, kuna 2021 aastal valmis Edelaraudtee juhtimis- ja andmekeskus Kaare 25 kontorihoonesse. Aastal 2022 on energiakasutuses olulisi muutusi ei toimunud ja tarbimine on jäänud suuresti samaks.

6.5. BIOLOOGILINE MITMEKESISUS

Bioloogilist mitmekesisust väljendatakse ettevõttes maakasutuse kaudu.

- 1) Kaare 25, Türi ladustamisplats, mis asub katastritunnusega 83701:006:0018 kinnistul ning Ettevõtte rendib seda GoProperty OÜ-lt. Kinnisturaamatu andmetel on kogu territooriumi pindala kokku 133 733 m² ja ettevõtte kasutab sellest käitlusplatsi suurusega 3400 m² ja lisaks ka 800 m² raudtee äärset kogumisplatsi. Sihtotstarve on 95% tootmismaa ja 5% ärimaa.
- 2) Jaama 8, Türi jäätmekäitlusplats, mis asub katastritunnusega 83701:008:0017 kinnistul. Ettevõtte kavandab kasutada jäätmekäitluskohana oma kinnistul asuvat 5865 m² suurust kõvakattega platsi, mis on endise raudtee laoplatsiga vahetus naabruses raudteega. Sihtotstarbelt on tegemist transpordimaaga (EV-le kuuluv, hoonestusõiguse alusel kasutuses olev). Jäätmekäitluskoht asub tiheasustusel. Lähimad elamud asuvad jäätmekäitluskohast 40 m lõuna suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb idast transpordimaaga ja läänest tootmismaa, põhjast raudteega. Platsi lähimbruses looduskaitsepiiranguid ei esine.

Tabel 9 on toodud maakasutuse andmed välja täpsemalt, s.t. et lisatud on ka kontori ruumid.

7. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD

Ettevõtte igapäevase tegevuse käigus koondatakse keskkonnaalaste tegevuste hindamiseks vajalikud näitajad/andmed. Keskkonnatulemuslikkuse põhinäitajatest esitatakse need, mis on seotud Edelaraudtee AS EMAS käsitlusalaga. Täiendavalt ei esitata põhinäitajaid tegevuste kohta, mida ostetakse teenusena sisse (nt liiprite vedu, hakkimine ja põletamine), välja jäetakse ka heitmete näitajad, kuna heitmeid ei teki.

Iga põhinäitaja koosneb järgmistest elementidest:

1. Arv A, mis tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas;
2. Arv B, mis näitab ettevõttes sisse tulnud jäätmete aastast kogust (tonnides);
3. Arv R, mis tähistab suhtarvu A/B.

NB! Keskkonnaaruandes on tulemuslikkuse näitajad ümardatud täiskohani, et tagada tabelite parem loetavus.

Ettevõtte ei ole esitanud tulemuslikkuse põhinäitajatest materjali ja heitmete andmeid, sest ettevõtte ostab liiprite transporti ja liiprite hakkimist teenusena sisse. Edelaraudtee AS hindab enda tarnijaid (sh. alltöövõtjaid) vähemalt 1 kord aastas tarnijate hindamisel.

Lisaks kontrollib Edelaraudtee AS pidevalt, et alltöövõtjatel on olemas asjakohased ja kehtivad keskkonnaloalad.

Tabel 9. Sisse-välja voog.

SISSE VOOG	2020	2021	2022	Ühik	2020	2021	2022
Sissetulevate jäätmete kogus (B)	1765	3841	2010	t			
VÄLJA VOOG	A (aastane sisend)	A (aastane sisend)	A (aastane sisend)	Ühik	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)
ENERGIA							
Elekter	1 085	1 509	1 523	MWh	0,615	0,855	0,758
VEE KASUTUS							
Kontor	93	93	83	m ³	0,053	0,024	0,041
ETTEVÖTTES TEKKINUD JÄÄTMED							
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1 765	612	1 561	t	1,000	0,159	0,777
17 04 05 01 - raudteerööpad	0	3 229	449	t	0,000	0,841	0,223
JÄÄTMED VÄLJA							
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1 765	612	156	t	1,000	0,159	0,777
17 04 05 01 - raudteerööpad	0	3 229	449	t	0,000	0,841	0,223
20 03 01 - prügi (segaolmejäätmed)	130	130	130	m ³	0,074	0,003	0,065
MAAKASUTUS							
Jäätmekäitlusplatsid Kaare 25 kokku	4 200	4 200	4 200	m ²	2,380	1,094	2,089
Jäätmekäitlusplats Jaama 8	0	5 865	5 865	m ²	0,000	1,527	2,917
Kontori ruumid	926	926	926	m ²	0,525	0,241	0,461

8. MUUD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD ASJAOLUD

8.1. SOTSIAALNE VASTUTUS

Seoses Covid-19 pandeemia ulatusliku levikuga ei ole sotsiaalse vastutuse teemas 2022 aastal tegevusi tehtud.

Edelaraudtee osaleb aktiivselt Operation Lifesaver <https://ole.ee/> töös.

Ohutuskampaania – Märka rongi.

Vastutustundlikud raudtee-ettevõtted

... on ettevõtted kes ühiselt ja aktiivselt võtavad osa avalikust raudteeohutusalasest ennetustööst Eestis, pidades oluliseks iga inimesu ja püüdes ära hoida võimalikke traagilisi sündmusi raudteel.

8.2. TÖÖTAJATE KAASAMINE

Väliste huvipoolte teavitamine keskkonnaaspektidest toimub ettevõtte kodulehel esitatava keskkonnaaruande kaudu.

Informatsioon ettevõtte oluliste keskkonnaaspektide kohta on töötajatele kättesaadav siseõrgus ja töökohtades infotahvritel.

Juhtimissüsteemi toimivuse tagamiseks viib ettevõtte juhtkond regulaarselt läbi sisekoolituse tervele kollektiivile, kus räägitakse üle ettevõtte tegevust reguleerivate õigusaktide ja standardite nõuded, samuti juhtimissüsteemi protseduuride ja juhendite nõuded.

9. KESKKONNAALASED ÕIGUSLIKUD NÕUDED

Keskkonnavalas tegevuses võtab ettevõtte arvesse nii Euroopa Liidu poolt antud määrusi ja direktiive kui ka Eestis kehtivaid õigusakte ja kohaliku omavalitsuse nõudeid.

Ettevõtte tegevust korraldavad olulised seadused ja nende rakendusaktid on koondatud Juhtimissüsteemi käsiraamatu lisasse Õigusaktide register. Loetelus on märgitud ettevõttele kohalduvad keskkonnavalased ja muud õigusaktid, nendest tulenevad nõuded ja ettevõtte vastavus erinevatele õigusnõuetele. Vastavust nõuetele hinnatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui kord aastas.

Järgitakse Euroopa direktiivi 2018/1147/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alaseid järeldusi ning direktiivi 2004/49/EÜ raudteede ohutuse kohta. Parima võimaliku tehnika (PVT) nõudeid ja ettevõtte vastavust sellele on analüüsitud Jaama 8 uues keskkonnaloas, mis on leitav KOTKAS süsteemist.

Ettevõtte on teinud või on tegemas järgmisi tegevusi:

- rakendanud EMAS määruse nõudeid;
- aasta 2022 on ettevalmistatud puitliiprite purustamise üle viimine Jaama 8, Türi platsile, kus on nõuetekohane sademevee kogumissüsteem;
- puitliiprite käitlemise kohta on loodud lihtsustatud vooskeem, mis on leitav ka käesolevast keskkonnaaruandest Joonis 1. Ettevõtte liiprite käitluse vooskeem.;
- maksimaalne ladustamismaht määratakse aastal 2021 jäätmeloa uuendamiseiga;
- ettevõtte on loonud eraldi registri vee ja energia andmete hindamiseks.

Ülevaade peamistest keskkonnavalastest õigusnõuete järgimisest:

- A. Tuleohutuse seadus – Hooned on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega, seadmetele toimub järjepidev kontroll. Koostatud on üldised tuleohutusjuhised. Toimuvad regulaarsed tuleohutuselased evakuatsiooni koolitused. Aadressil Kaare 25 on olemas tuletõrje veevõtu koht.
- B. Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded – Puitliiprite ja -prusside alaline ladustamiskoht peab vastama siseministri 2. septembri 2010. a määruses nr 44 „Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded” kehtestatud nõuetele. Põlevmaterjali ladustamisplaani koostamise kohustus.
- C. Jäätmeseadus – järgitakse jäätmete taaskasutamise põhimõtted, jäätmekäitluskoha nõudeid. Esitatakse Keskkonnaametile aruandeid. Ettevõttel on kehtivad keskkonnaloa (Kaare 25 ja Jaama 8). Läbitud ohtlike jäätmete käitlemise koolitus.
- D. 2004/49/EÜ Raudtee ohutuse direktiiv – Ohutuse pidev täiustamine, ohureeglite sätestamine, süsteemipõhine lähenemine, vastutus raudteesüsteemi turvalise toimimise ja seotud riskide juhtimise üle.
- E. Keskkonnatasude seadus – Keskkonnatasu maksmise kohustus (1,5x). Keskkonnatasu deklaratsioonide esitamise kohustus.

- F. Türi linna jäätmehoolduseeskiri – Türi valla jäätmehoolduseeskirjaga kehtestatakse täiendavad nõuded jäätmehoolduse korraldamiseks Türi valla haldusterritooriumil. Ettevõtte on tutvunud eskirjaga ja oma tegevusi nende nõuete kohaselt.
- G. Veeseadus – Jaama 8, Türi platsile on lisatud keskkonnaloasse veeosa, sest reovesi juhitakse platsilt kraavi. Juhitud reovesi peab vastama piirväärtustele, ega tohi ületada lubatud vooluhulka.
- H. Veeseaduse määrus nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ – sademevee piirväärtuste jälgimine.
- I. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus – Keskkonnamõju eelhindangu koostamine.

Jäätmearuanne 2022. aasta kohta on esitatud.

10. KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE

Metrosert AS, kes on akrediteeritud töendaja EE-V-0001, kinnitab peale Edelaraudtee AS keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2022. aasta keskkonnaaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud 11.12.2023.

Evelin Kurmiste
EMAS töendaja
Metrosert AS
www.metrosert.ee